

รายงานผลการพัฒนา การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม
เพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2
REPORT ON THE DEVELOPMENT OF GROUP CREATIVE ART
ACTIVITIES. TO PROMOTE SMALL MUSCLES FOR EARLY
CHILDHOOD CHILDREN KINDERGARTEN YEAR 2

—❖❖❖❖—
¹จตุรินทร์ โตอัน และ ²อุบล ผลจันทร์
¹Jutinan To-on and ²Ubon Phonjan

วิทยาลัยนครราชสีมา, ประเทศไทย
Nakhon Ratchasima College, Thailand

¹aei78901@gmail.com, ² Ubon@nmce.ac.th

Received : December 30, 2023; **Revised** : March 21, 2024; **Accepted** : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1 จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อศึกษาการส่งเสริมการพัฒนา ของกล้ามเนื้อเล็กสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยเฉลี่ยรวมและแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ความยืดหยุ่นในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ความสามารถบังคับ ใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อน และหลังการจัด กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล ปีที่ 2 ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2567 จำนวน 15 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ได้ ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วัน วันละ 45 นาที รวม 32 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่ม และแบบประเมินเพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยผู้ ศึกษาเป็นผู้ประเมินการพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็กด้วยตนเอง ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (IOC)

¹อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

เท่ากับ 0.80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม มีการพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็ก โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง พบว่าระดับการพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็กโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยการพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 แยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ความยืดหยุ่นในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ความสามารถบังคับใช้กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ พบว่า ระดับคะแนนการพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็กทั้ง 4 ด้าน มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วันวันละ 45 นาที รวม 32 ครั้ง

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม, เพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก, เด็กปฐมวัย

Abstract

Organizing group creative art activities To promote small muscles For early childhood children Kindergarten Year 2, Nakhon Ratchasima Kindergarten School Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office, Area1,Nakhon Ratchasima Province, this time has an important objective. Organizing group creative art activities To promote small muscles For early childhood children Kindergarten Year 2, Nakhon Ratchasima Kindergarten School Nakhon Ratchasima Educational Service Area Office, Area 1, Nakhon Ratchasima Province, this time has an important objective. Target group used in this study is early childhood Kindergarten 2, male and female, aged between 5-6 years, who are studying in Kindergarten 2, semester 2, academic year 2024, 15 people by purposive selection. Sampling) that studied group creative art activities for a period of 8 weeks, 3 days a week, 45 minutes a day, a total of 32 times. The tool used in this study was a plan for organizing creative art activities. Group and evaluation model to promote small muscles for earlychildhood children Kindergarten Year 2, where the researcher self-evaluates the development of small muscles. The reliability of the evaluator (IOC) was obtained at 0.80. The data was analyzed using the average. Standard deviation and t-test for Dependent Samples. The results of the study found that children in kindergarten year 2 who received creative art activities in groups Before and after organizing group creative art activities There is development of small muscles. On average, inclusion is at a high level. Statistically significant at the .01 level. and when analyzing the changes It was found that the level of muscle development was small. for early childhood children Kindergarten Year 2, divided into areas such as dexterity in using small muscles and coordination between eyes and hands It was found that the development score levels of

all 4 muscles changed in an increasing direction after organizing creative art activities in groups.

Keywords : Organizing group creative art activities, small muscles, early childhood

บทนำ

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง ซึ่งวิธีที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้ดีที่สุดก็คือ การศึกษา เพราะการศึกษา คือ เครื่องมือสำคัญที่จะพัฒนาคนให้เป็นคนดีและคนเก่ง เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป สอดคล้องกับคำนิยามที่ว่า การศึกษาคือการเจริญงอกงาม (Education is growth) (แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559: 1-9) ดังนั้น การส่งเสริมโอกาสและการวางรากฐานทางการศึกษาที่มีคุณภาพแก่ประชาชน จึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก ดังความตอนหนึ่ง ในกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาวันที่ 4 ธันวาคม 2546 ความว่า

“...ต้องพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอาชีพไม่ใช่เพียงแต่ปลูกผัก ถั่ว งามให้ หลานเฝ้าแต่เป็นเรื่องของความอยู่ดีกินดี ความรู้การศึกษาที่กล่าวว่า ต้องช่วยให้การศึกษาดีขึ้น เพราะ ถ้าการศึกษาไม่ดีคนไม่สามารถทำงาน การศึกษาต้องได้ทุกระดับถ้าพูดถึงระดับสูง หมายความว่านักวิทยาศาสตร์ชั้นสูง ถ้าไม่มีการเรียนชั้นประถม อนุบาล ไม่มีทางที่จะให้คนไทยขึ้นไปเรียนชั้นสูง หรือเรียนชั้นสูงไม่ได้ ซึ่งเดี๋ยวนี้ก็ยังไม่ได้ เพราะชั้นสูงต้องมีรากฐานจากชั้นต่ำ ถ้าไม่มีก็เรียนชั้นสูงไม่รู้เรื่อง...” จากกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การศึกษาในระดับปฐมวัยมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ ซึ่งเด็กคืออนาคตของชาติจึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมการเรียนรู้ที่ถูกต้องเด็กช่วงอายุ 0-6 ปี นับว่าเป็นช่วงวัยทองของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก อันได้แก่ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เนื่องจากสมองของเด็กนั้นมีการเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็วเด็กจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมในการเรียนรู้ทุกด้านเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งเด็กควรจะได้รับ การวางรากฐานให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559: 9)

พัฒนาการด้านร่างกายเป็นพัฒนาการอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัย ซึ่งกุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 100-102) กล่าวว่า กล้ามเนื้อเล็ก เป็นพัฒนาการทางกายอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญมาก เพราะหมายถึงการส่งเสริมความสามารถในการหยิบจับ คัดเขียน เมื่อทำกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือ ฝ่ามือ และข้อต่อ การส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือ เพราะเด็กต้องใช้มือในการทำกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การเขียนหนังสือ การจัดกระทำ หยิบจับ ปั่นแต่งสิ่งต่าง ๆ การส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือไม่เพียงแต่พัฒนาการของกล้ามเนื้อนิ้วมือให้แข็งแรงเท่านั้น แต่ยังเป็นส่งเสริมความสามารถของ

การใช้สายตากับมือให้สัมพันธ์กันด้วย การส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กต้องพัฒนาควบคู่กันไป และเด็กต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กจึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย ทักษะการเขียน การหยิบ การจับ จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก เด็กปฐมวัยต้องได้รับการจัดกิจกรรมที่เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็ก นิ้วมือ ในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย และเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย แต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความแข็งแรง ความยืดหยุ่น ความสามารถในการควบคุม และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ครูจึงควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน (Huffman and Fortenberry, 2011 : 47) สอดคล้องกับ เยาวพา เดชะคุปต์ (2556 : 22-24) กล่าวว่า การพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กให้แข็งแรงเด็กก็พร้อมที่จะลากสีลามือ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียน เพราะความคล่องแคล่วของกล้ามเนื้อนิ้วมือมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการเขียนของเด็ก ซึ่งกิจกรรมหรืออุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือกับสายตาให้ประสานสัมพันธ์กันได้แก่ การร้อยลูกปัด ร้อยเชือก ร้อยดอกไม้ ตัดกระดาษ รูดซิป เรียงสี เรียงไม้หนีบ ปักหมุด ตอกตะปู เป็นต้น

ปัจจุบันประเทศไทยและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหันมาให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับปฐมวัยมากขึ้น เนื่องจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมา การเรียนการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เน้นการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาตามตำราและแบบฝึกหัด โดยละเลยการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ ประกอบกับสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนแบบเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยทุกด้านอย่างแท้จริง มุ่งที่จะเร่งให้เด็กเรียนเขียนและอ่าน ซึ่งผลการไม่ให้อิสระเด็กในการแสดงออก บังคับให้เด็กเขียนหนังสือ เป็นผลทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อเล็กไม่เป็นไปตามพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย จึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและในชีวิตของเด็กต่อไป

การส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย สามารถทำได้หลายวิธี เช่น กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ การเล่นตามมุม กิจกรรมเกมการศึกษาและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่ม เช่น การวาดภาพพระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การประดิษฐ์เศษวัสดุ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี (2555 : 199) ที่กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เช่น การหาแบ่งโดว์ มาปั้นเล่น จัดหากระดาษพู่กัน สีเทียน สีไม้ เพื่อวาดภาพพระบายสี หรืออาจเปลี่ยนกิจกรรมการวาดภาพในกระดาษมาเป็นการใช้ไม้วาดบนพื้นดิน พื้นทราย ในสนามหน้าบ้านก็ได้ หรือกิจกรรมการร้อยดอกไม้ด้วยก้านมะพร้าว ซึ่งเด็กต้องมีสมาธิ นิ้วมือต้องจับให้แน่น ต้องใช้สายตาในการเสียบดอกไม้ หรือการหาเครื่องเล่นประเภทเสียบต่อ เช่น พลาสติกสร้างสรรค์ ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือและสายตาได้เหมือนกัน ลักษณะของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น จะบูรณาการในช่วงของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสในการรับรู้ และการเคลื่อนไหวร่างกายในการควบคุมลำตัว แขน นิ้วมือให้

ประสานสัมพันธ์กันกับการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานตามความต้องการของตนเอง (สรวงพร กุศลสง, 2553 : 114)

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม สามารถนำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเป็นสื่อประกอบในการสร้างสรรค์งานศิลปะ เพราะการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยต้องอาศัยสิ่งเร้าที่อยู่ในรูปของสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ซึ่งวัสดุเหล่านี้จะเป็นตัวเร้าความสนใจในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจา แสงมะลิ (2555 : 119-131) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีวิธีการจัดที่แตกต่างกัน การนำสื่อมาใช้ในกิจกรรมประเภทต่าง ๆ จึงมีหลายลักษณะที่แตกต่างกันออกไป และสื่อที่จะนำมาใช้สำหรับจัดกิจกรรมทางศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ วัสดุที่ซื้อมาด้วยราคาถูก วัสดุเหลือใช้ วัสดุท้องถิ่น อาทิ เช่น ใบไม้ กะลา เปลือกมะพร้าว ก้านมะพร้าว ใบมะพร้าว ก้านกล้วย ใบตอง ดอกอัญชัน ฟาง เปลือกหอย ดิน หิน ทราย กิ่งไม้แห้ง ฯลฯ หรืออาจเป็นเศษวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นอุดรธานี เหมาะแก่การนำมาจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ให้กับเด็กได้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสามารถนำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ มาเป็นสื่อประกอบในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มให้กับเด็ก ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สอดคล้องกับความสนใจ และความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กได้เป็นอย่างดี เพราะกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้หยิบจับ สัมผัส ลงมือปฏิบัติสร้างสรรค์งานศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม วัสดุประกอบหลักในการทำกิจกรรมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การปั้น การร้อย การวาด การละเลง การโรย การบีบ และตกแต่ง ต่อเติมด้วยวัสดุธรรมชาติ ได้แก่ ดอกไม้ ใบไม้ กิ่งไม้ เปลือกหอย ก้อนหิน เมล็ดพืชต่าง ๆ ฯลฯ ตามความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็กด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็ก มือ ฝ่ามือ และนิ้วมือให้ทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ซึ่งจะเป็นพื้นฐานต่อการเตรียมความพร้อมในการใช้มือได้อย่างคล่องแคล่วต่อไป

จากความสำคัญดังกล่าวพบได้ว่า ในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ยังคงต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาโดยเร่งด่วน และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ส่งผลต่อการพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อเล็กได้อย่างรอบด้าน ผลจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม จะทำให้เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีการพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจศึกษากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 จังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ที่ส่งผลต่อการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กได้อย่างเป็นระบบเหมาะสมกับวัยและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็กให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกล้ามเนื้อเล็ก จากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

รายงานผลการพัฒนา การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายของการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 15 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 2.1 แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม จำนวน 48 แผน
- 2.2 แบบประเมินเพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 4 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 20 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบคะแนนผลการพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็กสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ในส่วนนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการเปรียบเทียบคะแนนผลการพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็กสำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test dependent

ผลการศึกษา

1. ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มเพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2

เลขที่	ประสิทธิภาพด้านกระบวนการส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก				คะแนน (20)
	ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (5)	ความยืดหยุ่นในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (5)	ความสามารถในการควบคุมการใช้กล้ามเนื้อเล็ก (5)	การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา (5)	
1	5	5	5	5	20
2	5	5	5	5	20
3	5	5	4	5	19
4	5	4	4	4	17
5	5	5	4	5	19
6	5	5	5	5	20
7	5	5	5	5	20
8	5	5	4	5	19
9	5	4	4	5	18
10	5	5	4	5	19
11	5	5	4	5	19
12	4	5	4	4	17
13	5	5	5	5	20
14	5	5	5	5	20
15	5	4	4	5	18
รวม	74	73	66	73	285
เฉลี่ย	4.93	4.80	4.40	4.87	19.00
S.D	0.26	0.41	0.51	0.35	1.53
ร้อยละ	14.80	14.60	13.20	14.60	95.00

จากตาราง 3 พบว่าเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 15 คน ได้คะแนนเฉลี่ยแบบประเมินเชิงปฏิบัติจริง การส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก หลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มเท่ากับ 19.00 (คะแนน S.D เท่ากับ 1.53) คิดเป็นร้อยละ 95.00 ของคะแนนเต็ม 20 นั่นคือประสิทธิภาพด้านกระบวนการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม (E1) มีค่าเท่ากับ 95.00

2. วิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E2) ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม จากคะแนนประเมินกล้ามเนื้อเล็ก หลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม สำหรับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปรากฏดังตาราง 2 ดังนี้

จำนวนเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการประเมิน กล้ามเนื้อเล็กจากคะแนนเต็ม (20) คะแนน	ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E ₂)	
	จำนวนเด็กปฐมวัย ชั้น อนุบาลปีที่ 2 ที่ผ่านการประเมิน	คะแนนรวม
20	6	20
19	5	19
18	2	18
17	2	17
รวม	16	74
เฉลี่ย	3.75	
S.D	2.06	
ร้อยละ	21.76	

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็กสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม มีการพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็กหลังการศึกษาสูงกว่าก่อนศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ส่งผลให้เด็กมีการพัฒนาของกล้ามเนื้อเล็กสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการลงมือกระทำและปฏิบัติจริงกับสื่อวัสดุ-อุปกรณ์ โดยผ่านการใช้ประสาทสัมผัสจากการมองเห็น การดมกลิ่น สัมผัส ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่เป็นวัยของการสำรวจ ค้นคว้า มีความอยากรู้อยากเห็น และสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว การได้ลงมือกระทำ การจับต้องสัมผัส ทำให้เด็กเข้าใจ และรวบรวมประสบการณ์ทั้งหมดเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ ดิวอี้ (Dewey) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการกระทำ (Learning by doing) และสอดคล้องกับ เพียเจต์ และเฮลเดอร์ (วรวรรณ เหมชะญาติ, 2556 : 31 -33 ; อ้างอิงจาก Piaget ; & Inhelder) ที่กล่าวว่า เด็กเข้าใจสิ่งต่างๆ และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับวัตถุโดยการลงมือกระทำกับวัตถุโดยตรงเป็นสำคัญ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือกระทำกับสื่อวัสดุ-อุปกรณ์โดยตรง เช่น ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มมีการสนทนากับ เกี่ยวกับเศษวัสดุที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ รูปร่าง ลักษณะ สี ขนาด จำนวน และการนำไปใช้ในการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ซึ่งทำให้เด็กได้สังเกต

รู้จักการเปรียบเทียบประโยชน์ของเศษวัสดุที่ใช้ ความเหมือน ความต่างของเศษวัสดุ เมื่อนำมาประดิษฐ์เป็นชิ้นงานใหม่ ซึ่งในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อและนิ้วมือ การทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันระหว่างมือกับตา ซึ่งสอดคล้องกับเพียเจต์ ที่กล่าวว่า เด็กเรียนรู้จากการกระทำกับสื่อวัสดุ-อุปกรณ์ด้วยตนเอง และใช้ทุกส่วนของร่างกายในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒนา ชัชพงศ์ (2556: 122) กล่าวว่า การพัฒนากล้ามเนื้อมือให้แข็งแรง เด็กก็พร้อมที่จะลากเส้นสีลายมือ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียน และสอดคล้องกับ เต็มสิริ เนาวรังสี (2554 : คำนำ) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยง่ายและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยเป็นการเรียนเพื่อเสริมสร้างความสามารถของเด็ก โดยเฉพาะความสามารถในการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ และนิ้วมือ ในการทำกิจกรรมต่างๆ โดยสัมพันธ์กับการใช้สายตา ซึ่งยังสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551 : 100) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อมือเล็ก เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือที่มีความสำคัญต่อเด็กมาก เพราะเด็กต้องใช้มือในการทำกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การเขียนหนังสือ การจัดกระทำหยิบจับ ปั่นแป้งสิ่งต่าง ๆ และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2559 : 9) ซึ่งกล่าวถึง ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมือเล็ก ไว้ดังนี้ มือของเราคือฐานของสมองผู้ที่ได้รับการบริหารมือมาตั้งแต่เด็กๆ จะเป็นผู้ที่มีสมองตี่มีความคิดฉับไว การฝึกฝนความคล่องแคล่วว่องไวของการใช้กล้ามเนื้อมือ มีความสัมพันธ์อย่างมากกับความคิดอันฉับไวของเด็ก และในทางตรงกันข้าม เด็กที่ไม่มีความสามารถเคลื่อนไหวนิ้วมือได้คล่องแคล่วมักจะคิดอะไรช้าไปด้วย

2. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ส่งผลทำให้เด็กได้เรียนรู้ตลอดระยะเวลา 16 สัปดาห์ของการศึกษา ซึ่งเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ดังที่ ดิวอี้ (พัฒนา ชัชพงศ์, 2556 : 15 อ้างอิงจาก Dewey. n.d.) กล่าวว่า เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการกระทำ การจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจ ให้เด็กได้เรียนรู้ลงมือกระทำด้วยตนเองซ้ำแล้วซ้ำเล่าย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้จะได้ผลต้องอาศัยการได้ฝึกหรือทำซ้ำเสมอ ให้เด็กมีโอกาสดฝึกปฏิบัติหรือฝึกหัดบ่อย ๆ จนทำได้คล่องแคล่ว และเกิดแรงจูงใจ มีความสนใจสามารถเข้าใจถึงเป้าหมายและคุณค่าของสิ่งที่ทำ ทั้งนี้ เพราะเด็กในวัยนี้ต้องการได้รับการฝึกฝนให้เกิดทักษะ เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ซ้ำแล้วซ้ำอีกเนื่องจากเด็กปฐมวัยมักจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดซ้ำๆ มักแสวงหาหนทางให้การกระทำของตนเอง และหาทางพัฒนาสิ่งที่เขาทำ (เยาวพา เดชะคุปต์, 2556 : 70 อ้างอิงจาก Landreth. 2012) จะเห็นได้ว่า ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มนั้นส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะการสังเกต การเปรียบเทียบคุณสมบัติของเศษวัสดุ เกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง สี ขนาด การประดิษฐ์ การวัด การมองเห็น การเปรียบเทียบ การแปลง ซึ่งนับเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้เกี่ยวกับมิติสัมพันธ์ของเด็กเป็นอย่างดี และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มยังเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ได้ปฏิบัติกิจกรรมทุกวัน คือ เด็กได้ลงมือประดิษฐ์ชิ้นงานต่างๆ จากเศษวัสดุที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละวัน และได้ใช้ความคิดในการที่จะนำเศษวัสดุต่างๆ มาตกแต่งประดิษฐ์ชิ้นงานของตนเองให้สวยงาม ซึ่งในช่วงแรกๆ ที่ทำการทดลองเด็กบาง

คนยังไม่ค่อยเข้าใจถึงวิธีในการปฏิบัติงาน ยังไม่มีทักษะวิธีในการทำชิ้นงานของตนเองเพื่อให้ชิ้นงานของตนเองออกมาสวยงาม แต่พอเด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มประมาณ 3 - 4 วัน เด็กก็เกิดทักษะ รู้และเข้าใจถึงวิธีในการนำเศษวัสดุต่างๆ มาประดิษฐ์ตกแต่ง เพื่อให้ออกมาเป็นชิ้นงานที่ดีและสวยงาม จึงเห็นได้ว่าการที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาทักษะในการทำงานของตนเองได้ดีขึ้น ซึ่งการที่เด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ ทำให้เด็กได้รับการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา สอดคล้องกับ พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ (2557 : 24) กล่าวว่ากิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีคือกิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการพัฒนาการของเด็ก ทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อและตาสัมพันธ์กัน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ เขียนอ่าน สอดคล้องกับ ราศี ทองสวัสดิ์ (2557 : 103 -104) ที่กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะสำหรับเด็ก มิได้มีจุดมุ่งหมายให้เด็กทำงานเพื่อความสวยงาม แต่ต้องการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือให้แข็งแรง การฝึกประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ซึ่งเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่ดีในระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

1. ได้แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม สำหรับเด็กปฐมวัย
2. ได้วิธีการพัฒนาและส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม
3. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยได้แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมกล้ามเนื้อเล็ก ด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555-2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2559). *เรียนๆ เล่นๆ อนุบาลอมาตยกุล*. กรุงเทพฯ : ที พี พีรินทร์กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เปรน-เบส.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2556). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี. (2555, ตุลาคม). *อนุบาล 2 แล้วยังเขียนหนังสือไม่ค่อยได้*. นิตยสารรักลูก, 30(357) : 199.
- สรวงพร กุศลสง. (2553). *สุนทรียภาพทางศิลปะระดับปฐมวัย*. เพชรบูรณ์ : ดิถีการพิมพ์.
- เบญจา แสงมะลิ. (2555). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- พัฒนา ชัชพงศ์. (2556). *ทฤษฎีและปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เต็มสิริ เนาวรังสี. (2554). *รูปแบบวัยกับศิลปะเด็ก*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอนุบาลศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2559). *เรียนๆ เล่นๆ อนุบาลอมาตยกุล*. กรุงเทพฯ : ที พี พีрінท์
- พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ. (2557). *การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยการใช้และไม่ใช้รูปเรขาคณิต เป็นสื่อ*. บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2557). *การจัดตารางกิจกรรมประจำวันในเข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Huffman and fortensberry (2011; 47). *How to think creativity*. New York: McGraw-Hill.
- Landrath, M.; & Logan, V.G. (2012). *Education for Young Children*. Toronto:
McGraw- Hill Ryerson.
- Dewey, John. (1959). *Experience and Education*. New York : Macmillan Publishing
Company.
- Piaget, G.T., J.B. Thomas and A.R. Marshall. (1977). *International Dictionary of
Education*. Great Britain : The Anchor Press Ltd..

